

CUPRINS

Abrevieri.....	5
Cuvânt de dinainte.....	7

PARTEA GENERALĂ

În loc de prolog. Decalogul poliției locale.....	11
--	----

Capitolul I. Noțiuni introductive și concepte de bază privind teoria și practica polițienească.....	15
1. Locul și rolul poliției locale în sistemul de ordine și siguranță publică.....	15
2. Prezentarea sistemului de ordine și siguranță publică	16
3. Componentele sistemului de ordine și siguranță publică. Succintă prezentare	16
4. Relații și corelații între componentele sistemului de ordine și siguranță publică.....	23
5. Cooperarea cu sistemele polițienești din alte state	25

Capitolul II. Istoricul apariției poliției locale. Organizarea poliției locale.....	33
1. Istoric	33
2. Recrutarea polițiștilor locali	34
3. Atribuțiile poliției locale.....	38
4. Mijloacele din dotare	43
5. Recompensele care se pot acorda poliției locale	45
6. Soluționarea conflictelor care sunt generate de exercitarea funcției de polițist local	46

Capitolul III. Analiză comparativă poliție locală-poliție națională	49
--	-----------

Capitolul IV. Elemente definitorii ale statutului polițistului local	53
1. Polițistul local – funcționar public care îndeplinește o funcție publică specifică	53
2. Analiză comparativă între statutul polițistului național și cel al polițistului local	53
3. Drepturile polițistului local.....	57
4. Îndatoririle de serviciu ale polițistului local	58
Capitolul V. Activități specifice de ordine și siguranță publică în mediul urban	64
1. Organizarea activităților de ordine publică în mediul urban.....	64
2. Desfășurarea activităților de ordine publică în mediul urban	65
3. Atribuțiile polițiștilor locali din compartimentul de ordine și siguranță publică.....	66
4. Documente, evaluare	67
4.1. Documente	67
4.2. Evaluarea	70
Capitolul VI. Activități specifice de ordine și siguranță publică în mediul rural	73
1. Organizarea activităților de ordine publică în mediul rural	73
2. Desfășurarea activităților de ordine publică în mediul rural.....	73
3. Organizarea dispozitivului de ordine publică. Intervenția la evenimentele sesizate.....	74
4. Atribuțiile polițiștilor locali din compartimentul de ordine și siguranță publică.....	74
5. Documente, evaluare	75
Capitolul VII. Principiile aplicabile tacticii polițienești	79
Capitolul VIII. Modalități de activitate polițienești	84
1. Patrularea	84
2. Pânda	85
3. Filtrul	86

4. Controlul polițienesc.....	86
5. Razia	87
6. Pătrunderea polițiștilor în locuința persoanelor fizice sau în sediul autorităților și instituțiilor publice, al persoanelor juridice private, organisme neguvernamentale, alte incinte.....	88

PARTEA SPECIALĂ

Capitolul IX. Măsurile de acțiune și intervenție polițienească.	
Categorii	93
<i>Secțiunea I. Stabilirea identității persoanelor</i>	93
1. Legitimare.....	93
2. Actele de identitate ale persoanei pe teritoriul național	93
3. Alte categorii de acte de identitate.....	96
4. Procedura de legitimare	97
5. Invitarea persoanei la sediul poliției	98
<i>Secțiunea a II-a. Controlul persoanei.....</i>	99
1. Controlul corporal.....	99
2. Controlul bunurilor și al bagajelor.....	100
Capitolul X. Măsurile cu caracter coercitiv	103
1. Conducerea la sediul poliției locale	103
2. Somarea, interceptarea și urmărirea persoanelor	104
3. Prinderea și imobilizarea persoanelor.....	106
Capitolul XI. Intervenția polițienească.....	109
1. Intervenția la apelul 112	110
2. Intervenția specifică față de anumite categorii de persoane: minori, persoane aflate sub influență alcoolică sau a drogurilor, persoane bolnave psihic	110
2.1. Intervenția specifică față de minori	110
2.2. Intervenția specifică față de persoane aflate sub influență alcoolică sau a drogurilor ori persoane bolnave psihic.....	110
3. Intervenția în cazul unei infracțiuni	111
4. Intervenția în cazul unor aglomerări umane: manifestații, greve, mitinguri.....	111

5. Intervenția în cazul unor conflicte: scandaluri, bătăi, vecinătate, familie, locuri publice, instituții de învățământ, mijloace de transport, incendiu	112
---	-----

ANEXE

Anexa I. Legea nr. 155/2010 a poliției locale	119
Anexa II. Hotărârea Guvernului nr. 1.332/2010 privind adoptarea Regulamentului-cadru din 23 decembrie 2010 de organizare și funcționare a poliției locale	149
Anexa III. Lege nr. 61 din 27 septembrie 1991 (*republicată*) pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice	187
Anexa IV. Dispoziția Inspectorului General al Poliției Române nr. 643 din 05.12.2005	195
Anexa V. Breviar măsuri polițienești 2019	256
Cuvânt de apoi	262
BIBLIOGRAFIE	265

PARTEA GENERALĂ

În loc de prolog. Decalogul poliției locale

O poliție care să fie atașată de comunitate, să fie a acesteia, în concret *poliția locală*, se regăsește în mai toate statele din Europa și din lume. Din cercetarea realizată, ne-a atras atenția opinia unui autor englez, care a fundamentat **zece principii ale activității poliției locale**¹.

Acestea pot fi considerate tot atâtea obiective ale acestui tip de poliție, indiferent unde s-ar manifesta aceasta.

1. Primul principiu este acela de **a contribui la asigurarea libertății, egalității și fraternității**.

Prin acest principiu și rol, în egală măsură, poliția locală își aduce aportul la realizarea unui climat de viață individuală și socială bazată pe cei trei piloni enunțați în textul lui, **libertatea, egalitatea și fraternitatea**. Ele disciplinează și ordonează relațiile între oameni.

2. Al doilea principiu este **să sprijine concilierea dintre libertate și securitate socială și să instaureze legea**.

Acest principiu se află în strânsă corelație cu cel anterior. Libertatea fiecărui individ trebuie să se manifeste astfel încât să nu o deranjeze pe cea a celui sau celor care sunt lângă el. Este cunoscut și trebuie să acceptăm faptul că **libertatea fiecăruia dintre noi se termină unde începe libertatea celorlalți**.

3. Poliția locală are menirea și trebuie să acționeze astfel încât să **faciliteze respectul pentru demnitatea umană prin revendicarea și protejarea drepturilor omului și a bunăstării**.

După cum este cunoscut, la nivel european este recunoscut și legiferat, prin Carta drepturilor fundamentale, **dreptul la demnitate**. Iar Constituția României a declarat, prin art. 1 alin. (3), ca primă valoare supremă și garantată **demnitatea omului**.

4. Rolul poliției locale este **să se implice în eliminarea condițiilor sociale criminogene, prin acțiuni sociale de cooperare**.

În acest mod se manifestă atât **rolul preventiv al poliției locale**, dar și cel **sanționator**. Un asemenea rol presupune relații de cooperare atât cu societatea civilă, cu membrii comunității unde este înființată poliția

¹ L. Iamandi, *Modele ale poliției comunitare din alte țări*, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos”, Galați, 2006, p. 11.

locală, cât și cu celelalte instituții din sistemul de ordine și siguranță publică.

5. Poliția locală trebuie să-și asume obiectivul de a **contribui la crearea sau consolidarea încrederii în comunitățile unde este creată și funcționează.**

Este foarte importantă și specifică această trăsătură, care deosebește poliția locală de cea existentă la nivel național.

6. Acțiunea poliției locale trebuie să vizeze **întărirea securității persoanelor și a proprietății și cultivarea sentimentului de siguranță în rândul cetățenilor.**

Este foarte important și acest principiu, care îl completează pe cel menționat la punctul 1, ambele gravitând în jurul sentimentului de **siguranță/securitate personală și socială.**

7. Următorul principiu constă în a **identifica și investiga infracțiunile și a trimite în justiție pe autorii lor, potrivit legii.**

Un asemenea principiu nu se aplică în cazul poliției locale din România, deoarece aceasta nu are atribuții de poliție judiciară. Astfel de atribuții se regăsesc exclusiv în cazul poliției din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

8. Poliția locală trebuie să **faciliteze circulația liberă și deplasarea pe autostrăzi, șosele și străzi, adică pe toate căile deschise accesului publicului.**

Și acest principiu trebuie circumstanțiat în cazul României la căile de comunicație aferente unității administrativ-teritoriale în care a fost creată și funcționează.

9. Misiunea „standard” pe care am putea-o califica a poliției locale este aceea de a **acționa pentru restabilirea ordinii publice.** Mai corect și complet ar trebui să spunem că **acțiunea poliției locale trebuie să vizeze menținerea și restabilirea ordinii publice.**

10. Ultimul în succesiune, nu și în semnificație este acela ca **poliția locală să intervină în crize majore sau minore, să îi ajute și să îi consilieze pe cei aflați în situații dificile, iar atunci când este cazul, să solicite colaborarea și a altor agenți, autorități sau structuri.**

Transpunerea în practică a tuturor acestor principii poate determina, cum se exprimă autorul lucrării citate, o **imagine idealizată a calității vieții în comunitate**².

² L. Iamandi, *Modele ale poliției comunitare din alte țări, op. cit.*, p. 13.

Nu în ultimul rând, apreciem că pentru realizarea acelei **imagini idealizate a calității vieții** este necesară și „*atragera mass-media, a organizațiilor nonguvernamentale și a opiniei publice în demascarea faptelor antisociale despre care au cunoștință că au fost comise*”³.

Însă acest lucru trebuie realizat cu obiectivitate, profesionalism și bună-credință. Mult prea rar se comentează în spațiul public acțiuni și fapte meritorii săvârșite de forțele de ordine, de polițiști în general, inclusiv cei locali. Dar incomparabil mai dese sunt cazurile în care se „devorează” greșeli, eșecuri, abuzuri, reale sau închipuite, săvârșite de aceștia.

De aceea, credem că este nevoie să ne întoarcem la dreapta măsură și, potrivit expresiei cu origini biblice, „să-i dăm Cezarului ce-i al Cezarului”⁴.

³ L. Iamandi, *Elemente ale criminalității economico-financiare actuale*, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos” Galați, 2006, p. 236.

⁴ Această expresie are origini biblice, fiind folosită pentru prima dată de Iisus Hristos, astfel cum reiese din povestirea redată de Matei 22:15-22, unde acesta rostește binecunoscuta frază „Să-i dăm Cezarului ce-i al Cezarului și lui Dumnezeu ce-i al lui Dumnezeu”. Expresia dorește să transmită faptul că, atunci când nevoile lumești intră în contradicție cu cele religioase, să le alegem pe acestea din urmă. Preluare Shtiu.ro, <https://www.shtiu.ro>, accesat pe 27 decembrie 2023, ora 15.

Capitolul I

Noțiuni introductive și concepte de bază privind teoria și practica polițienească

1. Locul și rolul poliției locale în sistemul de ordine și siguranță publică

Poliția locală reprezintă o instituție tânără în sistemul românesc, fiind creată în anul 2010.

Ea constituie o componentă a sistemului de ordine și siguranță publică⁵.

Conceptul de **ordine publică** evocă starea de echilibru și normalitate dintr-o societate.

În fiecare stat, pentru a se menține o asemenea stare, se creează un **sistem de ordine și siguranță publică**.

În România, ordinea publică este asigurată de către forțele sistemului național de ordine publică, care cuprinde **ansamblul format din legislație, autoritățile și organele administrației publice, instituțiile, forțele și resursele create și pregătite special, care acționează pentru garantarea drepturilor și libertăților cetățenilor, protecția proprietății publice și private, funcționarea normală a statului de drept**⁶.

În prefața de la una din lucrările sale, istoricul Neagu Djuvara spunea că „*nimic nu servește mai bine țara decât cunoașterea (sau recunoașterea) adevărului (...)*”⁷.

Parafrazându-l pe marele savant, putem spune că este necesar în toate domeniile să spunem adevărul. Și atunci când este mai puțin plăcut. Pentru că recunoașterea a ceea ce nu este în regulă, a adevărului, în general, te ajută să mergi mai departe, să depășești momente care nu corespund țelurilor tale personale și profesionale.

⁵ Prof. univ. dr. M.C. Drumea, expert calitate educație juridică, *Instituțiile din sistemul de ordine și siguranță publică*, https://infolex.snsr.ro/wp-content/uploads/2020/03/Institutiile-din-sistemul-de-ordine-si-siguranta-publica_compressed.pdf, accesat pe 30 noiembrie 2023.

⁶ *Ibidem*.

⁷ N. Djuvara, *O scurtă istorie a românilor povestită celor tineri*, ed. a XII-a, revăzută și adăugită, Ed. Humanitas, București, 2010, p. 6.

Spunem acest lucru deoarece domeniul care face obiectul prezentei lucrări este unul care nu este suficient de „așezat” la nivelul percepției publice asupra rolului și locului pe care-l ocupă în societate. Motivele sunt multe și ne referim la câteva dintre ele.

Mai întâi, faptul că poliția locală are încă o „vârstă fragedă”, ceea ce justifică, într-o oarecare măsură, problemele pe care le-am invocat. Nu ne putem compara cu țările în care această structură funcționează de secole, dacă ne referim la Statele Unite ale Americii, sau, în orice caz, de vreme îndelungată.

În al doilea rând, pentru că nici modul în care a fost concepută dintru început nu a fost, credem noi, unul scutit de orice critici. Era necesar să se conceapă dintru început o formă de pregătire pentru cei care exercită această funcții, studii de specialitate care să includă atât o pregătire teoretică, dar și una practică.

Activitatea poliției locale se aseamănă, sub multe aspecte, cu cea a poliției naționale și este necesar ca aceia care sunt recrutați și dobândesc un asemenea statut să aibă capacitatea efectivă de a-l exercita.

De aceea, am găsit de cuviință să elaborăm prezenta lucrare, în care să analizăm aspectele de teorie și tactică polițienească, care să reprezinte un suport pentru pregătirea despre care am menționat mai sus.

2. Prezentarea sistemului de ordine și siguranță publică

Fac parte din sistemul național de ordine publică următoarele autorități publice:

- Parlamentul;
- Președintele României;
- Consiliul Suprem de Apărare a Țării;
- Guvernul;
- Ministerul Afacerilor Interne;
- Celelalte autorități ale administrației publice centrale și locale.

3. Componentele sistemului de ordine și siguranță publică. Succintă prezentare

Vom prezenta, în cele ce urmează, fiecare dintre componentele menționate la secțiunea anterioară.

Parlamentul este reglementat în Constituția României⁸ în primul capitol al titlului III consacrat autorităților publice. Prin **art. 61** sunt reglementate **rolul și structura Parlamentului**.

În ceea ce privește **rolul**, în România Parlamentul îndeplinește un dublu rol: este **organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării**.

Rolul de organ reprezentativ suprem al poporului român îl putem califica drept un **rol politic**, prin care Parlamentul se prezintă ca o contraputere în raport cu puterea executivă, care se află sub controlul său⁹.

Cel de-al doilea rol al Parlamentului este acela de **unica autoritate legiuitoare a țării**.

Această funcție se regăsește la toate parlamentele lumii și mai este denumită și **funcția de legiferare**. Ea este o funcție tehnică, care prezintă Parlamentul ca deținând un **monopol legislativ**, fiind singurul care adoptă acte normative numite **legi**. Menționăm în acest context că și Guvernul este competent să adopte acte normative care au aceeași forță juridică precum legea, care se numesc **ordonanțe, simple sau de urgență**, dar el poate face acest lucru în virtutea unei competențe normative care i-a fost conferită prin procedura **delegării legislative**.

Acest rol trebuie raportat și la noile realități politico-instituționale, create de apartenența României la Uniunea Europeană, care este o organizație supranațională și interguvernamentală. Parlamentul României este obligat să interacționeze în primul rând cu Parlamentul European, dar și cu celelalte instituții ale Uniunii Europene.

Structura Parlamentului este **bicamerală**, el fiind alcătuit din **Camera Deputaților și Senat**. Această structură bicamerală este specifică României, singura perioadă în care Parlamentul a fost unicameral fiind în perioada regimului totalitar¹⁰.

Cele două Camere sunt alese prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, potrivit legii electorale.

⁸ Constituția României a fost publicată în M. Of. nr. 233 din 21 noiembrie 1991. A fost revizuită prin Legea nr. 429/2003, publicată în M. Of. nr. 758 din 29 octombrie 2003, și republicată în M. Of. 767 din 31 octombrie 2003.

⁹ R. Popescu, în I. Muraru, E.S. Tănăsescu, *Constituția României, comentariu pe articole*, ed. 3, Ed. C.H. Beck, București, 2022, p. 524.

¹⁰ Denumirea Parlamentului în această perioadă era de Marea Adunare Națională.